

1. **POPRZEĆ** (14) *vb pf*

o jasne; -é- (4) *Strum, JanNKar, SarnStat, GosłCast, -e- (1) Mącz.*

inf poprzyć (8). ◇ *fut* 3 sg poprze (2). ◇ 3 pl poprą (3). ◇ *praet* [3 sg m poparł.] ◇ 3 pl m an poparli (1) [*cum N pl: psi*].

Sł stp notuje, Cn s.v. popieram kogo, Linde także XVII w.

1. *Zmusić do uciezki lub cofania się wskutek ataku; impugnare Mącz; agere (a. (a)vertere) in fugam aliquem, fugare Cn [w tym: kogo (6), czego (żywotne) (1), czego (2)] (9) : IEleń fie pyfznie chlubił/ wżymá y rogi/ Iedno fie tym fráfował/ iż miał cienkie nogi. A gdy go psi popárli/ teraz chwalił nogi *RejZwierz* 119; *KochSat* A4; *Terga hostium impugnare, Od zadku nieprzyiacieli poprzeć. Mącz* 330b; [[*Szkanderbeg*] pobiwfy ná pierwfzym potkániu co nameźnieyfze [*Turki*]/ łáčno drugich popárł/ że musieli pierzcháć *BarlBaz* 363 (*Linde*)].*

*Zwrot: »do kąta poprzeć« (1): (nagł) Láłzcz Stároftá Chełmfki. (-) [...] Niech náłzego podpoią á w tym łmiele dotrą/ Prętko ci to łáłzczowie [!] do kąta ich poprą *PapriPan* R4v.*

*Przen (4) : Otóz trzebá zwyciężyć/ trzebá poprzeć mężnie/ Y wygnác té áffekty/ ták bowiem potężnie Dwoie zwycięztwo weźmiesz *GosłCast* 34.*

a) *Obalić błędne poglądy (3) : Bowiem rozum to ieft wodz prawdziwy káżdego/ Ten fnádnie może poprzeć mnimánia błędnego. *RejWiz* 112v; A iż to mowiac X.K gruntu przedsię nie ma: co y zftąd znác/ iż gdy go z iedney ftrony co poprze: wnet fię ná drugą obroci *CzechEp* 110.*

*poprzeć czym (1): Ale X.K. [...] iákoby słowem Bożym/ przeciwko nam poftępowác miał/ zarázem/ go odbiega/ á miáfto niego/ [...] wftaw ludzkich wżywa/ á kiedy go naypotężniey słowem Bożym/ y piłmy niektorych Doktorow poprą/ tedy mu nielza/ iedno do kościoła Rzymfkiego/ [...] vchronić fie może. *NiemObr* 19.*

a. *Natrzeć na coś dużą masą (o wodzie) (1) : Ale tám kędy woda fpádnie/ tám Palów potrzebá/ ábowiem kiedyby wodá chciáła poprzeć vpuftu/ tedy óny pale tylne zátrzymáią. *Strum* M4.*

2. *Pomóc komus w działaniu, wesprzeć [czego] (2) : Przeto Inftigator náłz powinien będzie wżyfłtkié/ á ofobliwie dziedzice/ y dzierzawce [...]/ y Célniki Dybowfkie *pro cognitione iurium* ná Séym przyfzły fpozywác: czego iefliby nie wczynił/ káždému ktoby chciáł/ wolno bydz ma tego poprzeć. *SarnStat* 404.*

*poprzeć czym (1): A iefli gdzie czym komu poprzeć czego [pożytecznego ojczyźnie] nie ftáie, aby ci kórzcy czym máią, popieráli *JanNKar* D2v.*

[*Ze zdaniem dopełnieniowym: Pp. poslowie opatrzyć i tego poprzeć mają, jakoby to barzo spospolitowane i zagęszczone kupowania i rozmaite zdobywania przez duchowne dóbr ziemskich i ślacheckich ku szkodzie R.P. i ku nawątleniu jej obrony nie były przyczyną i okazyją. *AktaSejmikPozn* 1600/223.*]

3. *Uzasadnić, potwierdzić [czym] (2) :*

*poprzeć co (1): Y pothym gdy przyiedzye ná dwor człowiek tákowy [o dobrej sławie]/ równą rzeczą/ máłuczkiem poftępkim/ ono mnimánie dobre o sobie/ ktore iuz było ludzie ku przychyłności fpofobiło/ zádzierzy/ y daley ie poprze. *GórnDworz* M6v.*

poprzec czego (po przeczeniu) (1): Nie dla tego mowię ábym háńbił y potępiał liedm Sákrámetow [!]/ to tylko powiádam że ich żaden piśmem poprzec nie może. *ReszPrz* 56.

4. *Wzmocnić [czego czym] (1)* : Lecz Pan Woiewoda iz niema czym sił poprzec zemdlonych zgospody od trzech niedziel niewychodzi. *ActReg* 155.

Synonimy: 1. *nacisnąć, napaść*, 2. *pomoc, wspomoc*; 3. *potwierdzić*.

Formacje współrdzenne cf 1. PRZEĆ.

Cf **POPARCIE**

MC